

KPSS

GENEL YETENEK - GENEL KÜLTÜR

DENEME-8

CEVAP ANAHTARI VE AYRINTILI ÇÖZÜMLER

Toplam soru	120
Süre	130 dakika
Puanlama	4 yanlış 1 doğruyu götürür
Bölümler	Genel Yetenek 60 + Genel Kültür 60

Özgün soru seti - ÖSYM tarzı ölçme yaklaşımı - Kaynak temelli konu kapsamı

ÖSYM ile kurumsal bağlantısı yoktur. Resmî sınav soruları kopyalanmamıştır.

CEVAP ANAHTARI

Soru	Cevap	Soru	Cevap	Soru	Cevap	Soru	Cevap
1	A	31	E	61	E	91	E
2	C	32	B	62	B	92	C
3	B	33	C	63	C	93	B
4	E	34	D	64	D	94	A
5	D	35	A	65	A	95	D
6	B	36	E	66	E	96	A
7	D	37	D	67	C	97	C
8	A	38	B	68	A	98	D
9	C	39	C	69	B	99	E
10	E	40	A	70	D	100	B
11	A	41	B	71	B	101	C
12	E	42	D	72	A	102	B
13	D	43	C	73	C	103	E
14	B	44	A	74	D	104	D
15	C	45	E	75	E	105	A
16	E	46	B	76	D	106	B
17	A	47	D	77	B	107	D
18	B	48	E	78	E	108	E
19	C	49	C	79	A	109	A
20	D	50	A	80	C	110	C
21	B	51	D	81	B	111	A
22	D	52	B	82	A	112	C
23	E	53	E	83	E	113	B
24	C	54	C	84	D	114	D
25	A	55	A	85	C	115	E
26	E	56	E	86	E	116	B
27	A	57	A	87	D	117	A
28	D	58	B	88	B	118	E
29	C	59	D	89	C	119	C
30	B	60	C	90	A	120	D

TÜRKÇE ÇÖZÜMLERİ

1. A) Amaca göre düzenlenmediği için araştırmaya yön veremeyen bilgi birikimi [Söz grubunda anlam - Orta]

Söz, çok sayıda bilginin tek başına yeterli olmadığını; araştırma sorusuyla ilişkilendirilmeyen bilginin yön gösteremeyeceğini vurgular.

2. C) Bir eserde yer verilmeyen unsurlar da yorum açısından anlam taşıyabilir. [Cümleden çıkarım - Kolay]

Cümlede “sessiz kalınan noktaların” da okunmasından söz edildiği için, metindeki eksiltme ve boşlukların yorum değeri taşıdığı sonucuna varılır.

3. B) Arşiv belgelerini karşılaştırırsan yorumundaki boşluklar azalır. [Cümlede anlam ilişkileri - Kolay]

“-sa/-se” ekiyle kurulan “karşılaştırırsan” ifadesi, yorumdaki boşlukların azalmasını bir koşula bağlamıştır.

4. E) Okurun farklı yorumlara ulaşabilmesi için olanak oluşturmak [Deyim ve söz öbeği - Orta]

“Kapı aralamak” burada bir imkân yaratmak, farklı yorumlara alan açmak anlamında kullanılmıştır.

5. D) Özgün bir görüşün niteliği, eleştirel biçimde denenip temellendirilmesiyle ortaya çıkar. [Yakın anlamlı cümleler - Orta]

Cümle, yeniliğin tek başına değer ölçütü olmadığını; asıl değerın sınama ve temellendirme sürecinden doğduğunu belirtir.

6. B) Orta Doğu’daki enerji koridorları üzerine ayrıntılı bir rapor hazırladı. [Yazım kuralları - Kolay]

“Orta Doğu” özel coğrafi addır ve büyük harfle, ayrı yazılır; aldığı ek kesmeyle ayrılır. Diğer seçeneklerde “bu yılki”, “herhangi”, “birçok” ve “15 Mayıs” biçimleri kullanılmadığıdır.

7. D) Araştırmanın üç dayanağı vardı: gözlem, karşılaştırma ve deney. [Noktalama işaretleri - Kolay]

İki nokta, kendisinden sonra örnek veya açıklama verileceğinde kullanılır. Doğru seçenekte “üç dayanak” ifadesi, ardından gelen öğelerle açıklanmıştır.

8. A) Onun “ağzından” çıkan her sözü dikkatle not ettiler. [Ses bilgisi - Orta]

“Ağız” sözcüğü ünlüyle başlayan ek aldığı için ikinci hecedeki dar ünlü düşer: ağız + ı + ndan → ağzından.

9. C) sessizlikten [Sözcükte yapı - Kolay]

“Sessizlikten” sözcüğü ses köküne -siz ve -lik yapım ekleri, ardından -ten ayrılma hâli eki getirilerek kurulmuştur.

10. E) Kimi erken ayrıldı, kimi toplantının sonuna kadar kaldı. [Sözcük türleri - Orta]

Doğru seçenekte “kimi”, bir ismin yerini tutarak “bazıları” anlamında kullanılmıştır; bu nedenle belgisiz zamirdir.

11. A) Okuduklarını tartışmadan benimsemek, düşünmeyi körelten bir alışkanlıktır. [Fiilimsi - Zor]

“Okuduklarını” adlaşmış sıfat-fiil, “tartışmadan” zarf-fiil, “benimsemek” isim-fiildir. Ayrıca “körelten” de sıfat-fiildir.

12. E) Özne - zarf tümleci - dolaylı tümleş - belirtili nesne - yüklem [Cümlelerin öğeleri - Orta]

“Arşiv görevlisi” özne, “sabah erkenden” zarf tümleci, “araştırmacılara” dolaylı tümleş, “yeni belgeleri” belirtili nesne, “gösterdi” yüklemidir.

13. D) Bağımsız sıralı cümle [Cümle türleri - Orta]

Virgülle bağlanan iki yargı vardır ve bu yargılar ortak öge taşımadığından cümle bağımsız sıralıdır.

14. B) Edilgen [Fiilde çatı - Kolay]

İşi yapan “kurul” tarafından sözüyle belirtilmiş, sözde özne olan “rapor” işi yapmamıştır. “Geçirildi” edilgen çatılıdır.

15. C) Gereksiz sözcük kullanılması [Anlatım bozukluğu - Kolay]

“Yeniden” ve “tekrar” aynı anlamı verdiği için bu sözcüklerden biri gereksizdir.

16. E) Müze açıklamaları, bilgi sunarken ziyaretçinin keşif ve yorum alanını da korumalıdır. [Paragrafta ana düşünce - Orta]

Parça boyunca iyi bir müze yazısının hem bağlam sunduğu hem de ziyaretçinin keşif alanını tüketmediği vurgulanmaktadır.

17. A) Gelecek için Tohum Hafızası [Paragraf başlığı - Kolay]

Parça, tohum bankalarının genetik çeşitliliği gelecekteki risklere karşı korumasını anlattığından en uygun başlık “Gelecek için Tohum Hafızası”dır.

18. B) Gürültü haritaları, mekân ve zaman farklılıklarını birlikte değerlendirmeye imkân verir. [Paragraftan çıkarım - Orta]

Ölçümlerin farklı zaman ve noktalarda yapılıp haritada birleştirilmesi, mekânsal ve zamansal değişimin birlikte incelendiğini gösterir.

19. C) Çeviri, biçimsel benzerlikten çok metnin işlev ve anlamını başka dilde yeniden kurma çabasıdır. [Ortak metin - ana düşünce - Orta]

Parça, sözcük aktarım yerine anlam ve işlevin hedef dilde yeniden kurulmasını, gerektiğinde yapısal değişiklik yapılmasını savunur.

20. D) Çevirmenin temel görevi, kaynak dildeki bütün sözcükleri hedef dilde aynı sırayla vermektir. [Ortak metin - çıkarılamayan yargı - Orta]

Parçada sözcükleri aynı sırayla aktarmanın değil, anlam ve işlevi yeniden kurmanın önemli olduğu belirtilir; doğru seçenek parçaya aykırıdır.

21. B) III [Paragrafta cümle yerleştirme - Orta]

“Bu ikinci aşama” sözü, III. cümlede anlatılan bilgileri kendi sözcükleriyle yeniden ifade etme aşamasına gönderme yapar. Bu nedenle cümle III’ten sonra gelmelidir.

22. D) IV *[Paragrafta akışı bozan cümle - Kolay]*

Parçanın konusu yurttaş bilimi ve gönüllü veri toplama sürecidir. IV. cümle klasik müzik salonlarından söz ederek konu dışına çıkmaktadır.

23. E) III *[Paragrafı ikiye bölme - Orta]*

I ve II teknik doğruluğu açıklar. III. cümlede "Ancak" ile haritanın okunabilirliği adlı yeni boyuta geçildiğinden ikinci paragraf III ile başlamalıdır.

24. C) başarısız görünen sonuçlar da yöntem ve bilgi üretimi açısından paylaşılmalıdır. *[Paragraf tamamlama - Orta]*

Parçada olumsuz sonuçların yöntem seçimine ve varsayımın düzeltilmesine katkısı anlatılır; sonuç cümlesi bunların paylaşılmasını savunmalıdır.

25. A) Yararlarını kabul eden ancak denetimli kullanılmasını savunan ihtiyatlı bir yaklaşım *[Yazarın tutumu - Orta]*

Yazar, araçların zaman kazandırdığını kabul etmekte; ancak ölçütlerin bilinmesi ve uzman denetimi gerektiğini vurgulamaktadır.

26. E) Örneklendirme ve karşılaştırma *[Düşünceyi geliştirme yolları - Orta]*

Otobüs bileti, sinema programı ve veresiye defteri örnek olarak verilmiş; anıtlarla gündelik nesneler karşılaştırılmıştır.

27. A) K - N - P - L - M - R *[Sözel mantık - sıralama - Zor]*

Kurallar birlikte uygulandığında K-N-P-L-M-R dizilişi geçerlidir: L-M yan yana, K uçta, N P'nin solunda, R K'ya komşu değil ve M ile P arasında bir eser vardır.

28. D) M ile P *[Sözel mantık - komşuluk - Orta]*

M ile P arasında tam bir eser bulunması gerektiğinden bu iki eser yan yana gelemez. Diğer çiftlerin yan yana olduğu en az bir geçerli yerleştirme vardır.

29. C) K eseri 6. vitrindedir. *[Sözel mantık - koşullu sıralama - Orta]*

K uçlardan birinde olmalıdır. R 1. vitrindeyken K, R'nin yanında da olamayacağından tek seçenek 6. vitrindir.

30. B) P eseri 6. vitrindedir. *[Sözel mantık - olamaz - Zor]*

L 2. vitrindeyse M zorunlu olarak 3. vitrindedir. M ile P arasında bir eser bulunacağından P 5. vitrinde olmalı; 6. vitrinde olamaz.

MATEMATİK ÇÖZÜMLERİ

31. E) 7 [Tam sayılar ve eşitsizlik - Kolay]

Eşitsizliği sağlayan tam sayılar -2, -1, 0, 1, 2, 3 ve 4'tür. Toplamları 7'dir.

32. B) 5 [Bölünebilme - Orta]

36 için sayı hem 4'e hem 9'a bölünmelidir. Son iki basamak b2 olduğundan b=1,3,5,7,9 olabilir. Rakamlar toplamı $13+a+b$, 9'un katı olmalıdır. En küçük mümkün değer $a+b=5$ 'tir.

33. C) 8 [Pozitif bölen sayısı - Zor]

$12=2^2 \cdot 3$ olduğundan bölenin 2 üssü 2 veya 3, 3 üssü 1 veya 2, 5 üssü 0 veya 1 olabilir. $2 \cdot 2 \cdot 2=8$ bölen vardır.

34. D) 31 [Faktöriyel - Orta]

Sondaki sıfır sayısı 5 çarpanlarının sayısıdır: $[125/5]+[125/25]+[125/125]=25+5+1=31$.

35. A) (1003)₄ [Sayı sistemleri - Orta]

$(231)_4=2 \cdot 16+3 \cdot 4+1=45$, $(112)_4=16+4+2=22$ 'dir. Toplam $67=64+3=(1003)_4$ olur.

36. E) 7 [Tanımlı işlem - Kolay]

$3 \star 5=9 \cdot 15+25=19$, $2 \star 4=4 \cdot 8+16=12$ olduğundan fark 7'dir.

37. D) 0 [Mutlak değer eşitsizliği - Orta]

$-10 \leq 3x+1 \leq 10 \Rightarrow -11 \leq 3x \leq 9 \Rightarrow -11/3 \leq x \leq 3$. Tam sayı çözümler -3,-2,-1,0,1,2,3 olup toplamları 0'dır.

38. B) 69 [Oran-orantı - Orta]

Oranlar eşitlenirse $x:y:z=6:10:7$ olur. $2x+y-z=(12+10-7)k=15k=45 \Rightarrow k=3$. Toplam $23k=69$ 'dur.

39. C) %2 artar [Yüzde değişim - Kolay]

Çarpan $1,20 \cdot 0,85=1,02$ olduğundan son fiyat ilk fiyatın %102'sidir; %2 artmıştır.

40. A) 48 [Yaş problemleri - Orta]

$M-4=3(C-4) \Rightarrow M=3C-8$. $M+6=2(C+6) \Rightarrow M=2C+6$. Eşitlenirse $C=14$, $M=34$; toplam 48'dir.

41. B) 1050 [Kâr-zarar - Zor]

İlk maliyet C olsun. İlk satış $1,2C$ 'dir. Yeni durumda $1,2C+60=1,1(C+150)$ olur. Buradan $0,1C=105$ ve $C=1050$ bulunur.

42. D) 8 [İşçi problemleri - Orta]

Birlikte günlük hız $1/12+1/18=5/36$ 'dır. 4 günde $5/9$ iş biter, $4/9$ kalır. B'nin hızı $1/18$ olduğundan süre $(4/9) \cdot 18=8$ gündür.

43. C) 50 [Hareket problemleri - Kolay]

Toplam hız $360/4=90$ 'dır. Hızlar $4k$ ve $5k$ ise $9k=90 \Rightarrow k=10$. Hızlı araç $5k=50$ km/saattir.

44. A) 7,5 [Karışım problemleri - Zor]

Başlangıçta 12 litre tuz vardır. x litre karışım alınırsa $0,4x$ litre tuz çıkar. Son durumda $12-0,4x=30 \cdot 0,30=9$ olur; $x=7,5$ litredir.

45. E) 120 [Kesir problemleri - Orta]

İlk gün sonrası $3T/4$ kalır. İkinci gün bunun $1/3$ 'ü yani $T/4$ okunur; $T/2$ kalır. $T/2-40=20 \Rightarrow T=120$.

46. B) 8 [Kümeler - Orta]

En az bir kursa katılan $40-6=34$ kişidir. $|I \cap A|=24+18-34=8$ bulunur.

47. D) 13/18 [Olasılık - Orta]

Toplam seçim $C(9,2)=36$ 'dır. Aynı renk seçimleri $C(4,2)+C(3,2)+C(2,2)=6+3+1=10$ 'dur. Farklı renk 26 seçimdir; olasılık $26/36=13/18$.

48. E) 30 [Sayma ve sıralama - Zor]

İlk basamak 3 veya 5 ise son basamak 2 ya da 4 seçilir: $2 \cdot 2 \cdot 3!=24$. İlk basamak 4 ise son basamak yalnız 2 olabilir: $3!=6$. Toplam 30'dur.

49. C) 3 [Fonksiyon - Orta]

$f(g(x))=2(x^2+1)-3=2x^2-1$. $2x^2-1=17 \Rightarrow x^2=9$. Pozitif çözüm $x=3$ 'tür.

50. A) 20 [Aritmetik dizi - Kolay]

Aritmetik dizide eşit uzaklıktaki terimlerin ortalaması ortadaki terimdir. $a_3+a_7=2a_5$ olduğundan $a_5=20$ 'dir.

51. D) 92 [Tablo yorumlama - Orta]

$K:120 \cdot 0,25=30$, $L:80 \cdot 0,40=32$, $M:100 \cdot 0,30=30$. Toplam $30+32+30=92$ 'dir.

52. B) N [Sayısal mantık - ağırlıklı puan - Orta]

Genel puanlar $K=64$, $L=67,2$, $M=68$, $N=70$ 'tir. En yüksek puan N projesindedir.

53. E) 2 [Sayısal mantık - yüzde değişim - Orta]

K'nın yeni fayda puanı 66 olur. Yeni genel puan $0,6 \cdot 66 + 0,4 \cdot 70 = 39,6 + 28 = 67,6$ 'dır. M=68 ve N=70 daha yüksek; iki proje kalır.

54. C) 72 [Sayısal mantık - maliyet - Zor]

Maliyet puanı 50'den 40'a düşer. Puan $0,6 \cdot 80 + 0,4 \cdot (100 - 40) = 48 + 24 = 72$ olur.

55. A) 3 [Dik üçgende içteğet çember - Orta]

Hipotenüs 15'tir. Dik üçgende içyarıçap $r = (a + b - c) / 2 = (9 + 12 - 15) / 2 = 3$ 'tür.

56. E) 52 [İkizkenar yamukta alan - Kolay]

Taban farkının yarısı 3 cm'dir. Yükseklik, 3-4-5 üçgeninden 4 cm bulunur. Alan $= (10 + 16) \cdot 4 / 2 = 52$ cm²'dir.

57. A) 16 [Çemberde kiriş - Orta]

Merkezden kirişe indirilen dikme kirişi ikiye böler. Yarım kiriş $\sqrt{(10^2 - 6^2)} = 8$ olduğundan kiriş 16 cm'dir.

58. B) (5,3) [Analitik geometri - Kolay]

Orta nokta $((2+8)/2, (-1+7)/2) = (5, 3)$ olur.

59. D) 66π [Silindir - Orta]

Toplam alan $2\pi r^2 + 2\pi rh = 2\pi \cdot 9 + 2\pi \cdot 3 \cdot 8 = 18\pi + 48\pi = 66\pi$ 'dir.

60. C) 24√3 [Düzgün altıgen - Orta]

Düzgün altıgen, kenarı 4 olan 6 eşkenar üçgenden oluşur. Alan $6 \cdot (4^2 \sqrt{3} / 4) = 6 \cdot 4 \sqrt{3} = 24 \sqrt{3}$ 'tür.

TARİH ÇÖZÜMLERİ

61. E) Kut *[İslamiyet öncesi Türk devlet anlayışı - kut - Kolay]*

Hükümdarlık yetkisinin Tanrı tarafından verildiği inancı “kut” kavramıyla ifade edilir.

62. B) Yerleşik kültür ve şehir yaşamında ilerlediklerinin *[Uygurlarda kültür ve yerleşik yaşam - Orta]*

Şehir, mimari, kâğıt ve matbaa faaliyetleri yerleşik yaşamın ve gelişmiş kültür ortamının göstergesidir.

63. C) İslamiyet kabul edilirken Türk dilinin ve kültürel kimliğin korunduğunu *[Karahanlılarda Türk dili - Orta]*

İlk Türk-İslam eserlerinin Türkçe kaleme alınması, yeni dinle birlikte Türk dil ve kültürünün devam ettirildiğini gösterir.

64. D) Atabey *[Büyük Selçuklularda atabeylik - Kolay]*

Şehzadelerin eğitiminden ve yönetim tecrübesi kazanmasından sorumlu görevlilere atabey denirdi.

65. A) Anadolu'da ticareti canlandırmaya *[Türkiye Selçuklularında ticaret - Kolay]*

Kervansaray, yol güvenliği ve zarar karşılması tüccarı koruyarak ticaret hacmini artırmayı amaçlar.

66. E) İstimalet *[Osmanlı fetih politikası - istimalet - Kolay]*

Fethedilen halka hoşgörü ve uzlaştırıcı davranarak bağlılığı artırmayı amaçlayan politika istimalettir.

67. C) Adalet ve eğitim teşkilatındaki atama ve işlerle ilgilenmek *[Osmanlı merkez teşkilatı - Orta]*

Kazasker, ilmiye sınıfının divandaki temsilcisidir; kadı ve müderris atamaları başta olmak üzere adalet ve eğitim işleriyle ilgilenir.

68. A) Tımarlı sipahilerin maaşlarının merkez hazinesinden düzenli ödenmesi *[Osmanlı tımar sistemi - Orta]*

Tımarlı sipahiler maaşlarını merkez hazinesinden almaz, dirlik gelirlerinden yararlanırdı. Diğer seçenekler sistemin işlevleridir.

69. B) Narh *[Osmanlı ekonomik hayatı - narh - Kolay]*

Piyasa fiyatlarını ve tüketiciyi korumak amacıyla belirlenen azami fiyata narh denirdi.

70. D) Saray ve merkez yönetimi için nitelikli devlet adamı yetiştirmek *[Osmanlı eğitim sistemi - Enderun - Orta]*

Enderun, özellikle devşirme kökenli yetenekli öğrencileri saray hizmetleri ve üst düzey yönetim görevleri için yetiştirirdi.

71. B) Eski düzeni örnek alarak bozulmaları gidermeyi amaçlamasını *[XVII. yüzyıl Osmanlı ıslahat düşüncesi - Orta]*

XVII. yüzyıl ıslahatları genellikle Batı modelinden çok klasik düzenin yeniden kurulmasını hedeflemiştir.

72. A) Avrupa askerî tekniklerinden yararlanılmaya başlandığına *[XVIII. yüzyıl askerî ıslahatları - Orta]*

Humbaracı Ahmed Paşa'nın çalışmaları, Batılı askerî uzman ve tekniklerden yararlanma eğiliminin örneğidir.

73. C) Osmanlı Devleti'nin ilk resmî gazetesi olması *[II. Mahmut dönemi - Takvim-i Vekayi - Kolay]*

Takvim-i Vekayi, II. Mahmut döneminde devlet duyurularını ve haberleri yayımlayan ilk resmî Osmanlı gazetesidir.

74. D) Gayrimüslimlere yönelik hak ve eşitlik düzenlemelerini daha ayrıntılı biçimde ele alması *[Islahat Fermanı - Orta]*

Islahat Fermanı özellikle gayrimüslimlerin hukuki ve toplumsal konumuna ilişkin ayrıntılı eşitlik hükümleri içerir.

75. E) Anayasal ve parlamentolu yönetime geçilmiştir. *[Kanun-ı Esasi ve I. Meşrutiyet - Kolay]*

Kanun-ı Esasi ilk Osmanlı anayasasıdır; Meclis-i Umumi'nin açılmasıyla meşruti ve parlamentolu yönetim başlamıştır.

76. D) Trablusgarp'ın yeniden Osmanlı yönetimine alınması *[Balkan Savaşlarının sonuçları - Orta]*

Trablusgarp, Uşi Antlaşması ile İtalya'ya bırakılmıştır ve Balkan Savaşları sonunda geri alınmamıştır.

77. B) Bolşevik Devrimi *[I. Dünya Savaşı - Brest-Litovsk - Orta]*

1917 Bolşevik Devrimi sonrasında yeni yönetim savaştan çekilme kararı almış ve Brest-Litovsk Antlaşması imzalanmıştır.

78. E) Anadolu'daki işgallerin hukukî gerekçe görüntüsü altında genişletilmesine *[Mondros Ateşkes Antlaşması - Orta]*

Mondros'un 7. maddesi, İtilaf Devletlerine geniş yorumlanabilir bir işgal yetkisi sağlamış ve Anadolu işgallerinde kullanılmıştır.

79. A) Dağınık direniş hareketlerini ulusal bir merkezde toplamak *[Millî cemiyetler - Orta]*

Birleşme kararı, yerel ve bölgesel direnişleri tek bir ulusal teşkilat ve hedef etrafında toplamıştır.

80. C) Millî Mücadele yönetiminin bölgesel olmaktan çıkıp ulusal nitelik kazanmasının *[Sivas Kongresi ve Heyet-i Temsiliye - Orta]*

Heyet-i Temsiliyenin temsil alanının genişlemesi, yürütme niteliğindeki millî merkezin ulusal kapsam kazandığını gösterir.

81. B) Ankara'da olağanüstü yetkili bir meclisin açılmasını *[Misakımillî ve İstanbul'un işgali - Orta]*

İstanbul'un işgali ve Mebusan Meclisinin dağıtılması, millî iradeyi temsil edecek TBMM'nin Ankara'da açılmasını hızlandırmıştır.

82. A) Meclis hükûmeti sistemi *[I. TBMM'nin yönetim anlayışı - Orta]*

Yasama ve yürütme yetkilerinin mecliste toplandığı, bakanların meclis içinden tek tek seçildiği sistem meclis hükûmeti sistemidir.

83. E) TBMM'nin uluslararası alanda siyasi muhatap olarak görülmeye başlandığına *[I. İnönü Savaşı'nın sonuçları - Orta]*

Askerî başarı sonrasında TBMM'nin konferansa davet edilmesi, Ankara Hükûmetinin uluslararası meşruiyetinin arttığını gösterir.

84. D) Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan *[Kars Antlaşması - Zor]*

Kars Antlaşması, Sovyet Rusya'nın gözetiminde TBMM ile Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan arasında imzalanarak doğu sınırını kesinleştirmiştir.

85. C) Karaağaç *[Lozan Barış Antlaşması - Karaağaç - Kolay]*

Yunanistan, savaş tazminatı karşılığında Karaağaç ve çevresini Türkiye'ye bırakmıştır.

86. E) Türkiye'nin uluslararası ekonomik ve toplumsal ilişkilerinde uyumu kolaylaştırmak *[Toplumsal ve ekonomik alanda inkılaplar - Orta]*

Takvim, saat, rakam ve ölçü birimlerindeki düzenlemeler uluslararası standartlarla uyum sağlamayı ve ekonomik ilişkileri kolaylaştırmayı amaçlamıştır.

87. D) Boğazlar üzerindeki egemenlik ve askerî denetimin büyük ölçüde Türkiye'ye geçmesi *[Atatürk dönemi dış politika - Montrö - Orta]*

Montrö ile Boğazlar Komisyonu kaldırılmış, Türkiye Boğazları silahlandırma ve geçişleri sözleşme hükümlerine göre denetleme hakkı kazanmıştır.

COĞRAFYA ÇÖZÜMLERİ

88. B) 76 [Türkiye'nin matematik konumu - yerel saat - Kolay]

Her meridyen 4 dakikalık yerel saat farkı oluşturur. $19-4=76$ dakikadır.

89. C) Güneş ışınlarının hiçbir zaman dik açıyla gelmemesi [Türkiye'nin özel konumu - Kolay]

Güneş ışınlarının dik gelmemesi Türkiye'nin enlemine, yani matematik konumuna bağlıdır. Diğerleri göreceli konum sonuçlarıdır.

90. A) Kıyı ile iç kesimler arasındaki ulaşımın zorlaşması [Ege Bölgesi yer şekilleri - Orta]

Dağların kıyıya dik uzanması vadiler boyunca ulaşımı kolaylaştırır; zorlaştırmaz. Diğer özellikler bu uzanışın sonuçlarıdır.

91. E) I, II ve III [Türkiye'de kıyı tipleri - Orta]

İstanbul ve Çanakkale boğazları sular altında kalmış vadi sistemleriyle ria; Büyükçekmece kıyı seti gerisinde limanlı; Kaş çevresi kıyıya paralel uzanan sırt ve vadilerle Dalmaçya tipi kıyıya örnektir.

92. C) Orografik yağış [Yamaç yağışları - Kolay]

Bir hava kütesinin dağ yamacı boyunca zorunlu yükselip soğumasıyla oluşan yağış orografik (yamaç) yağışıdır.

93. B) Güneyde sıcaklıkların daha yüksek olmasıyla [Bitki örtüsü ve enlem - Orta]

Orman üst sınırı sıcaklıkla ilişkilidir. Daha düşük enlemde ve daha sıcak olan güneyde bu sınır daha yükseğe çıkar.

94. A) Hidroelektrik potansiyelin yüksek, ulaşım olanaklarının sınırlı olmasını [Türkiye akarsularının genel özellikleri - Kolay]

Eğim ve akış hızı hidroelektrik potansiyeli artırırken düzensiz akım ve eğim, akarsu ulaşımını sınırlar.

95. D) Nemrut - Meke [Volkanik göller - Orta]

Nemrut bir krater, Meke bir maar gölüdür; ikisi de volkanik kökenlidir.

96. A) Kalkerli arazi ve Akdeniz ikliminin birlikte görülmesi [Topraklar - terra rossa - Zor]

Terra rossa, kalker üzerinde Akdeniz iklim koşullarında gelişen kırmızı renkli topraktır.

97. C) Nüfusun yaşlanma eğiliminde olduğu [Nüfus yapısı - Orta]

Çocuk oranının azalması ve ortanca yaşın yükselmesi nüfusun yaşlanma eğilimine girdiğini gösterir; toplam nüfusun azalması zorunlu değildir.

98. D) Yayla [Geçici kırsal yerleşmeler - Kolay]

Yayla, yazın hayvan otlatmak ve serin koşullardan yararlanmak amacıyla çıkılan geçici kırsal yerleşmedir.

99. E) Uzun ve sıcak bir yetiştirme döneminin bulunması [Tarım ürünleri - pamuk - Orta]

Pamuk, don olayının az olduğu uzun ve sıcak yetiştirme dönemi ister; sulama da üretimi destekler.

100. B) Bozkır bitki örtüsü ve kuraklığa dayanıklı mera koşulları [Hayvancılık - Orta]

Koyun ve keçi gibi küçükbaş hayvanlar bozkır ve kurak mera koşullarına uyumludur.

101. C) Boksit [Sanayinin kuruluş yeri - alüminyum - Orta]

Alüminyumun hammaddesi boksittir. Seydişehir tesisi, Akseki-Seydişehir çevresindeki boksit yataklarıyla ilişkilidir.

102. B) Rize [Madenler - bor - Zor]

Başlıca bor yatakları Eskişehir-Kırka, Kütahya-Emet, Balıkesir-Bigadiç ve Bursa-Kestelek çevresindedir; Rize bu kuşakta değildir.

103. E) Rüzgârların yıl içinde sık ve yeterli hızda esmesi [Rüzgâr enerjisi - Orta]

Rüzgâr santralleri için süreklilik ve yeterli rüzgâr hızı gerekir; Ege ve Marmara'nın bazı kesimleri bu bakımdan elverişlidir.

104. D) Çukurova'ya ve gelişmiş kara-demir yolu bağlantılarına sahip olması [Liman ve hinterland - Orta]

Mersin Limanı, verimli Çukurova'ya ve iç bölgelere ulaşan kara-demir yolu ağlarına bağlandığı için geniş hizmet alanına sahiptir.

105. A) Devlet Su İşleri bölge müdürlüğünün hizmet alanı [İşlevsel bölgeler - Orta]

Kamu kurumlarının belirli bir hizmeti yürüttüğü alanlar işlevsel bölgedir. Diğerleri doğal özelliklere göre oluşturulan şekilsel bölgelerdir.

VATANDAŞLIK ÇÖZÜMLERİ

106. B) Hukuk kuralı - maddi yaptırım *[Sosyal düzen kuralları ve yaptırım - Kolay]*

İdari para cezası, kamu gücüyle uygulanan maddi bir yaptırımdır; bu nedenle olay hukuk kuralına ilişkindir.

107. D) Yorumlayıcı hukuk kuralı *[Yorumlayıcı hukuk kuralları - Orta]*

Birden fazla anlama gelebilen irade açıklamasının hangi anlamda anlaşılacağını belirleyen yedek kurallar yorumlayıcı hukuk kurallarıdır.

108. E) Milletlerarası antlaşma hükmü *[Normlar hiyerarşisi ve milletlerarası antlaşmalar - Zor]*

Anayasa'nın 90. maddesine göre temel hak ve özgürlüklere ilişkin antlaşmalarla kanunların çatışmasında antlaşma hükümleri esas alınır.

109. A) Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi *[1961 Anayasası - Orta]*

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi 2017 anayasa değişiklikleriyle kabul edilmiştir. Diğerleri 1961 Anayasası'nın temel yeniliklerindendir.

110. C) Mülkiyet hakkı *[Temel hakların sınıflandırılması - Orta]*

Mülkiyet hakkı, kişinin devlet müdahalesine karşı korunduğu kişisel haklar grubundadır. Eğitim ve sosyal güvenlik pozitif, seçme-seçilme ve kamu hizmetine girme aktif statü haklarıdır.

111. A) Cumhurbaşkanı kanunu yayımlar. *[Kanunların geri gönderilmesi - Orta]*

Anayasa'ya göre TBMM geri gönderilen kanunu üye tam sayısının salt çoğunluğuyla aynen kabul ederse Cumhurbaşkanı kanunu yayımlar.

112. C) Yasama sorumsuzluğu *[Yasama sorumsuzluğu - Kolay]*

Meclis çalışmalarındaki oy, söz ve düşünce açıklamalarına ilişkin sürekli güvence yasama sorumsuzluğudur.

113. B) İdari vesayet *[İdari vesayet - Orta]*

Merkezî yönetimin ayrı tüzel kişiliğe sahip yerinden yönetim kuruluşları üzerindeki sınırlı denetimi idari vesayettir.

114. D) Uyuşmazlık Mahkemesi *[Yüksek mahkemeler - Uyuşmazlık Mahkemesi - Orta]*

Adli ve idari yargı mercileri arasında doğan görev uyuşmazlıklarını kesin olarak Uyuşmazlık Mahkemesi çözer.

GÜNCEL BİLGİLER ÇÖZÜMLERİ

115. E) Kooperatifler *[Birleşmiş Milletler tematik yılı - Kolay]*

Birleşmiş Milletler, 2025'i Uluslararası Kooperatifler Yılı olarak ilan etmiştir.

116. B) Kairos *[2024 Uluslararası Booker Ödülü - Orta]*

2024 Uluslararası Booker Ödülü, Jenny Erpenbeck'in "Kairos" romanına ve çevirmeni Michael Hofmann'a verilmiştir.

117. A) Cowboy Carter *[2025 Grammy Ödülleri - Orta]*

2025 Grammy Ödülleri'nde Yılın Albümü ödülü Beyoncé'nin "Cowboy Carter" albümüne verilmiştir.

118. E) Tottenham Hotspur *[2025 UEFA Avrupa Ligi - Orta]*

2024-2025 UEFA Avrupa Ligi şampiyonu Tottenham Hotspur olmuştur.

119. C) Coco Gauff *[2025 Roland Garros - Orta]*

2025 Roland Garros tek kadınlar finalini kazanan sporcu Coco Gauff'tur.

120. D) The Room Next Door *[2024 Venedik Film Festivali - Kolay]*

81. Venedik Film Festivali'nin Altın Aslan ödülü Pedro Almodóvar'ın "The Room Next Door" filmine verilmiştir.